



משטרת ישראל
אגף חקירות ומודיעין



-בלמ"ס-

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

החטיבה לזיהוי פלילי וחטיבת החקירות		
מספר: 370.46.002	תת-פרק: ייעוץ משפטי	פרק: זיהוי פלילי

נוהלי אח"ם

שם נוהל: חיפוש משפחתי - מאגר הדנ"א

תאריך פרסום: 16/02/2025
תאריך תחילה: 16/02/2025
תאריך ביטול:
נוסח: 1

1. כללי

- א. בהתאם להוראות סעיף 11(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), תשנ"ו-1996 (להלן: "החוק"), במעבדת מאגר הדנ"א מתבצעים חיפושים במערכת Codis למציאת התאמות בין פרופילי דנ"א ממוצגים שנאספו מזירות עבירה ובין פרופילי דגימות הכלולים במאגר (להלן: "חיפוש רגיל").
- ב. כאשר לא מתקבלת התאמה בין פרופיל דנ"א מהזירה ובין חשוד, ישנה אפשרות לבצע במערכת ה-Codis "חיפוש משפחתי" (Familial Searching), שתוצאותיו הן דפוסי דמיון גנטיים, אותם ניתן למצוא בין קרובי משפחה. התוכנה מספקת רשימת התאמות אפשריות ומדרגת אותן לפי ההיתכנות הסטטיסטית לדמיון שבין פרופיל החשוד הכלול במאגר ובין הפרופיל שהופק מהמוצג. במקרים רבים ניתן לצמצם את רשימת ההתאמות האפשריות באמצעות בדיקת אפיון כרומוזום Y המועבר בתורשה זכרית או אפיון פרופיל מיטוכונדריאלי המועבר בתורשה מאם לצאצאיה, כדי להצביע על החשוד/ים הפוטנציאלי/ים (הסבר מפורט מופיע בנספח ה').
- ג. לאחרונה, פסק בימ"ש העליון כי משטרת ישראל מוסמכת לבצע חיפוש משפחתי במסגרת ה"השוואה" המותרת בסעיף 11 לחוק וכי יש לגבש תבחינים תוך התייחסות למאפייני תיקי החקירה בהם ייעשה שימוש בכלי זה (ע"פ 4039/19 מ"י נ' דניאל נחמני). נוהל זה מפרט את התנאים לעריכת חיפוש משפחתי, ומדרג הגורמים המאשרים במטרה לאזן בין צורכי החקירה לבין זכויות חשודים.

2. מטרת הנוהל

הסדרת השימוש בחיפוש משפחתי במעבדת מאגר הדנ"א, לצורכי חקירה במשטרת ישראל.

3. התנאים לעריכת חיפוש משפחתי במאגר הדנ"א לצורכי חקירה

א. החיפוש המשפחתי יתבצע בהתקיים התנאים המצטברים האלה:

- 1) יח' החקירה פנתה בבקשה לרמ"ח חקירות לביצוע חיפוש משפחתי, בין אם ביוזמת נציג חט' הזיהוי הפלילי לאחר היוועצות עם יח' החקירה בין אם לאו.
- 2) יח' החקירה עשתה מאמצים לדגום בעלי גישה חוקית בתיק על מנת לשלול את האפשרות שהממצא בתיק שייך אליהם.
- 3) מדובר בתיק חקירה שנפתח בגין עבירה פלילית שעונשה 10 שנים או יותר.
- 4) נציג חטיבת הזיהוי הפלילי אישר כי פרופיל הדנ"א שהופק מהמוצג לא נמצא מתאים לאף פרופיל דנ"א במאגר, וכי ניתן לבצע חיפוש משפחתי (פרופיל הדנא ממקור יחיד ובאיכות ובכמות המאפשרת ביצוע החיפוש במאגר).
- 5) מוצו פעולות החקירה שבנסיבות העניין סביר ומידיתי לעשות בתיק החקירה בעת הזו.
- 6) רמ"ח חקירות ובהעדרו רח"ט חקירות, לאחר ששקל ובחן את בקשת היחידה החוקרת לביצוע חיפוש משפחתי, וכן את פעולות החקירה שבוצעו בתיק, בשים לב לחומרת העבירה ולנסיבותיה, התרשם כי הבקשה נחוצה לצורך קידום החקירה.

ב. חיפוש משפחתי במקרים חריגים

על אף האמור לעיל בס"ק א', רשאי רח"ט חקירות או ממלא מקום בהעדרו או ר' חטיבת זיהוי פלילי, לאחר בקשה לביצוע חיפוש משפחתי מנימוקים מיוחדים שיירשמו בנספח א' לבקשה, גם בחשד לעבירה מסוג עוון או פשע אשר העונש בצידה פחות מ-10 שנים, בהתקיים אחד או יותר מהתבחינים האלה:

- 1) חומרת העבירה והמסוכנות הנשקפת מביצועה מצדיקות את ביצוע החיפוש, ובנסיבות העניין אין אפשרות אחרת למיצוי החקירה בעת הזו.
- 2) פגיעה משמעותית באינטרס ציבורי חיוני, ובנסיבות העניין אין אפשרות אחרת למיצוי החקירה בעת הזו.
- 3) ריבוי אירועים דומים המסכנים את שלום הציבור וביטחונו, ובנסיבות העניין אין אפשרות אחרת למיצוי החקירה בעת הזו.

ג. חיפוש משפחתי לאיתור אלמונים או נעדרים

- 1) במקרה בו לא אותרה זהותו של אלמוני באמצעות השוואה למאגר אלמונים ונעדרים, ניתן לבצע חיפוש משפחתי לצורך איתור זהותו, בהתאם להוראות סעיף 11כז(ג)(1) לחוק, הקובע כי "נתונים שהופקו מאמצעי זיהוי שניטלו מגופה לפי סעיף קטן (א)(1) יישמרו במאגר הנעדרים והאלמונים בלבד, ולא ייכללו במאגר לנתוני זיהוי לפי סימן א', ואולם משטרת ישראל רשאית להשוות בין נתוני הזיהוי כאמור לבין המאגר לנתוני זיהוי לפי סימן א', לצורך בירור זהות הגופה". החיפוש יבוצע לאחר שיחידת החקירה פנתה בבקשה לרמ"ח חקירות לביצוע חיפוש משפחתי, או שנציג חט' הזיהוי הפלילי יזם הפעולה תוך היוועצות עם יח' החקירה שתצטרך לפנות לרמ"ח חקירות כאמור לעיל.
- 2) פרופיל הדנ"א של האלמוני יוגדר כ"בלתי מזוהה", ויישמר במאגר הדנ"א הפלילי לפי סימן א' בפרק ד' לחוק בקטגוריה שלא מאפשרת חיפוש אל מול הפרופיל, אלא רק חיפוש יזום ונקודתי, במטרה לאתר קרובי משפחה ביחס לפרופיל זה. ההשוואה כאמור בס"ק 1 לעיל לא

תעלה על פרק זמן של חודש, ובאישור רח"ט זיהוי פלילי ניתן יהיה להאריכה בחודש נוסף לכל היותר לצורך ביצוע ההשוואה. תוצאות החיפוש ידווחו לחוליית אלמונים במדור סיוע חקירתי.

3) בתום התקופה יימחק הפרופיל מהמאגר הפלילי.

ד. השוואה מקורבת לצורך בחינת דמיון גנטי ממוקד

השוואה בין פרופיל ממוצג שנאסף בזירת העבירה לפרופילים מזוהים המצויים במאגר הדנ"א של רשימת חשודים פוטנציאליים או של קרובי משפחתם המוכללים במאגר, אשר הועלו כ"הצעת יחידה" בתיק חקירה ספיציפי, לצורך בדיקת דמיון משפחתי תבוצע על פי התנאים האלה:

- 1) קיים פרופיל שהתקבל ממוצג;
- 2) לא נמצא פרופיל גנטי תואם במאגר הדנ"א;
- 3) קיימים חשודים פוטנציאליים בתיק, שלא נדגמו ואינם מוכללים במאגר הדנ"א;
- 4) קיימים קרובי משפחה של החשודים הפוטנציאליים אשר מוכללים במאגר ואליהם ישווה הפרופיל שהתקבל מהמוצג;
- 5) ככלל, ההשוואה במאגר תבוצע אל מול 10 קרובי משפחה לכל היותר;
- 6) ככל שנדרשת השוואה מול מספר גדול יותר של קרובי משפחה ולא יותר מ-15 קרובי משפחה – יש לנמק את הצורך ולקבל אישור רמ"ח חקירות.

4. תהליך ביצוע חיפוש משפחתי בהתאם לסעיף 3 לעיל

- א. בקשה לביצוע חיפוש משפחתי תפרט את סיכום הראיות בתיק, הסבר על פעולות החקירה שנערכו עד כה, גרסת החשוד הפוטנציאלי שנשלל ככל שזוהה, והנסיבות שבגינן המאמץ החקירתי שהושקע בתיק לא נשא פרי ויש צורך להשתמש בכלי החיפוש המשפחתי (נספח א').
- ב. אישור רמ"ח חקירות (או במקרים חריגים – רח"ט חקירות לפי סעיף 33 הנ"ל) לבקשה לביצוע חיפוש משפחתי, יתועד בתיק החקירה ויועבר לחטיבת הזיהוי הפלילי (נספח ב').
- ג. האישור לביצוע חיפוש משפחתי המפורט לעיל יינתן לתקופה של עד חמש שנים. במהלך התקופה ניתן יהיה לערוך בדיקות חוזרות על מנת למצוא התאמה משפחתית.
- ד. כיוון שתשובה שלילית אינה שוללת מציאת התאמה עתידית, ניתן להמשיך ולהגיש בקשה חוזרת בחלוף התקופה שאושרה ככל שלא אותר ממצא במהלך תקופה זו. במקרה כזה, תפנה היחידה החוקרת לרמ"ד סיוע חקירתי בחטיבת החקירות, אשר יבחן את הצורך בהארכת משך החיפוש בתקופה נוספת של עד חמש שנים. במידת הצורך, היחידה החוקרת רשאית לבקש להאריך את החיפוש לתקופה של עד חמש שנים נוספות בכל פעם.
- ה. אם חל שינוי בתנאים המצטברים אשר בגינם אושר החיפוש המשפחתי, על היחידה החוקרת להודיע לאלתר בכתב על הצורך בהפסקת החיפוש (נספח ג') על האמור לחטיבת הזיהוי הפלילי.
- ו. ככל שנמצא כי יש בתוצאות החיפוש כדי לתרום לזיהוי החשוד, מעבדת מאגר הדנ"א תעביר ליח' החקירה את התוצאות המתאימות ביותר לאחר שרשימת התוצאות צומצמה ככל הניתן, בין היתר, באמצעות עריכת בדיקת אפיון כרומוזום Y ותוך הדגשה כי התוצאות נכונות למועד ביצוע החיפוש.
- ז. התהליך יתועד במערכות מז"פ, וכלל תוצאות החיפוש יישמרו בתיק העבודה של המומחה. תוצאות החיפוש יועברו ליח' החוקרת על גבי טופס דיווח ייעודי של מז"פ (נספח ד').

ח. מאחר שההתאמה כשלעצמה אינה מבססת חשד סביר לביצוע העבירה על ידי מי שזהותו עלתה בחיפוש המשפחתי, הקצין הממונה על החקירה ינחה באשר למגוון הפעולות שיש לבצע לאור התוצאות שהתקבלו, בטרם יחל בחקירת חשודים פוטנציאלים, זאת על מנת למנוע פגיעה בזכויות חשודים ובלתי מעורבים. רק לאחר שהתגבש חשד סביר על בסיס ראיות נוספות בתיק, יזומן/ו חשוד/ים לחקירה באזהרה.

ט. בכל מקרה, זיהוי חשוד באופן שיהווה ראיה בתיק החקירה, יוכל להתבצע רק לאחר שהוזהר כדין וניטלה ממנו דגימה דנ"א לפי הוראות החוק, זאת לאחר שהתקבלה התאמה בין פרופיל דגימת החשוד לפרופיל שהופק מהמוצג.

5. מעקב ובקרה

חטיבת זיהוי הפלילי תנהל מעקב אחר מס' הבקשות שהתקבלו, מס' החיפושים והתוצאות שהניבו החיפושים שבוצעו בפועל במסגרת תיקי החקירה העונים לקריטריונים שבסעיפים 3 א' ו ב' לעיל. אחת לשנה ידווחו הממצאים לרח"ט זיהוי פלילי.

6. אחריות לביצוע הנוהל ולפיקוח עליו

אחריות לקבלת אישור ביצוע – חטיבת החקירות.
אחריות לביצוע ומעקב – חטיבת זיהוי פלילי.

נספח א

אל:

רמ"ט חקירות

רמ"ח חקירות

בקשה לחיפוש משפחתי/חיפוש משפחתי חריג

	מס' תיק חקירה:		שם יחידה:
	תאריך:		שם ותפקיד מבקש הבקשה:
			העבירה/ות:
			סיכום הראיות (כולל גרסת חשוד ככל שזוהה):
			פעולות החקירה שבוצעו עד כה:
			הנסיבות שבגינן יש צורך בביצוע חיפוש משפחתי:
			פרטי העבירה שעונשה 10 שנים או יותר:
			פרטי רמ"ח מאשר כי החיפוש נדרש כדי לקדם את החקירה, בשים לב לחומרת העבירה, לנסיבותיה ולפעולות החקירה שבוצעו:
			פרטי נציג חטיבת הזיהוי הפלילי אשר אישר כי פרופיל הדנ"א שהופק מהמוצג לא נמצא מתאים לאף פרופיל דנא במאגר וכי מבחינה גנטית ניתן לבצע חיפוש משפחתי:
			חיפוש משפחתי במקרים חריגים - פירוט הנסיבות החריגות והנימוקים המצדיקים אישור הבקשה בהתאם להוראות ס' 3(ב):

- תוקף האישור יהיה למשך 5 שנים מיום שניתן ולאחר מכן יש להגיש בקשה חדשה

נספח ב'

אל: מז"פ

	מס' תיק חקירה:		שם היחידה:
	תאריך:		שם ותפקיד מבקש הבקשה:
			העבירה/ות:
			פרטי העבירה שעונשה 10 שנים או יותר:
			פרטי רמ"ח מאשר כי החיפוש נדרש כדי לקדם את החקירה, בשים לב לחומרת העבירה, לנסיבותיה ולפעולות החקירה שבוצעו:
			ההנמקה לאישור החיפוש המבוקש
			פרטי רח"ט מאשר חיפוש משפחתי במקרים חריגים לפי סעי' 3(ב):

- תוקף האישור יהיה למשך 5 שנים מיום שניתן ולאחר מכן יש להגיש בקשה חדשה

נספח ג'

אל: מז"פ

הנדון: הודעה על הפסקת חיפוש משפחתי

	מס' תיק חקירה:		שם יחידה:
	תאריך:		שם ותפקיד המודיע:
			העבירה/ות:
			פרטי האישור שניתן לחיפוש (העבירה, גורם מאשר וכו'):
			פרטי הסמכות המבקשת להפסיק החיפוש ונסיבות ההפסקה:
			פרטי רמ"ח המאשר כי החיפוש הופסק:

נספח ד'

האגף לחקירות ולמודיעין
החטיבה לזיהוי פלילי
מעבדת מאגר דנ"א

אל:
רמ"ח ביומטריה פורנזית
ר' מעבדת מאגר דנא
ר' מעבדת דנא וביולוגיה
ק' מודיעין פורנזי
מדור סיוע חקירתי

דיווח תוצאות חיפוש משפחתי בתיק פל"א

בתיק פל"א....., בוצע חיפוש משפחתי על המוצג הנ"ל:

שם בודק	סוג עבירה	תיאור מוצג	תחנה	מס' תיק פל"א	מס' שוטף מגיק

מתוצאות החיפוש עולה כי פרופיל הדנ"א שהתקבל מהמוצג עשוי להתאים לקרוב משפחתי (במידת האפשר תפורט הקרבה המשפחתית האפשרית) של:

שם	ת.ז.	מספר דגימה	קרבה משפחתית אפשרית

יש לבחון את רלבנטיות המידע החקירתי הנ"ל בטרם דוגמים את החשוד הפוטנציאלי.

*לטופס זה נלווה דף הסבר

מידע זה נכון לתאריך:

חתימה:

תאריך הפקדה:

שם המומחה:

חיפוש משפחתי – הסבר כללי

1. במעבדת מאגר ה-DNA במז"פ מתבצעים בשגרה חיפושים למציאת התאמות בין פרופילי DNA של דגימות שנאספו מזירות עבירה ובין פרופילי דגימות הכלולים במאגר (להלן : חיפוש רגיל). כאשר לא מתקבלת התאמה בין פרופיל דנ"א מהזירה ובין חשוד, יש אפשרות לבצע "חיפוש משפחתי" (Familial Search).
2. עקרון החיפוש המשפחתי מבוסס על דמיון גנטי הקיים בין קרובי משפחה. הבסיס לדמיון גנטי זה מושתת על תורשה, כל צאצא יקבל מהוריו תמהיל של חצי מהכרומוזומים מהאם וחצי מהאב.
3. כיוון שחלוקת הכרומוזומים בתאי המין היא אקראית, רמת הדמיון בין אחים משתנה ויכולה לנוע מדומים מאד לשונים.
4. החיפוש מפיך רשימת נדגמים המוכללים במאגר, אשר קיימת סבירות סטטיסטית שיכולים להתאים מבחינה גנטית להיות הורה, צאצא, אחאו אחות של בעל פרופיל ה-DNA מהזירה.
5. סדר העולים ברשימה אינו מעיד בהכרח על דרגת הקרבה המשפחתית, אם בכלל קיימת. כאמור, הדמיון בין האחים הוא אקראי ויתכן דמיון נמוך בין אחים ודמיון גבוה מאד בין זרים מוחלטים, לכן רשימת הפוטנציאל תכלול גם תוצאות שאינן רלוונטיות לפרופיל הנמצא במרכז החיפוש.
6. אישוש או שלילת קרבת המשפחה בין המועמד הפוטנציאלי לבין המוצג דורש כלים נוספים שייקבעו בהתאם לשיקול הדעת של מומחה המעבדה.
7. במצב של תוצאה המעלה אפשרות להתאמה משפחתית, מאגר הדנ"א במשטרה, ידווח על התאמה אפשרית בין פרופיל ה-DNA שעבר חיפוש לבין קרוב משפחה המוכלל במאגר. שם המועמד אשר יופיע על טופס הדיווח אינו החשוד בתיק, אלא בסבירות גבוהה קרוב משפחה של בעל פרופיל ה-DNA הנבדק.